

23. september 2024

UDKAST

Forslag til

Lov om ændring af lov om arbejdsmiljø
(Entreprenørstop på byggepladser og forhøjelse af eksisterende bødeniveau)

§ 1

I lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, som ændret ved lov nr. 566 af 10. maj 2022, § 9 i lov nr. 893 af 21. juni 2022, lov nr. 1540 af 12. december 2023 og § 2, og lov nr. 629 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:

1. I § 2, *stk.* 3, indsættes efter nr. 6 som nyt nummer:

»7) § 77 a om entreprenørers og underentreprenørers standsning af arbejde på byggepladsen.«

2. Efter § 77 indsættes:

»§ 77 a. Arbejdstilsynet kan påbyde en entreprenør, der har indgået aftale med en bygherre om udførelse af arbejde på en byggeplads, at sørge for at standse alt arbejde, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren, uanset om arbejdet udføres af entreprenøren selv eller af underentreprenører, når

- 1) Arbejdstilsynet forinden har meddelt entreprenøren, at Arbejdstilsynet vil intensivere sit tilsyn med byggepladsen i ca. 4 uger,
- 2) entreprenøren selv og mindst en underentreprenør eller mindst to af underentreprenørerne på byggepladsen, efter Arbejdstilsynets meddelelse om intensivering af tilsynet, jf. nr. 1, har fået påbud fra Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, jf. § 77, *stk.* 1, og
- 3) der ud fra overtrædelsernes antal og karakter vurderes at være nærliggende risiko for, at påbuddene til entreprenøren og underentreprenørerne, jf. § 77, *stk.* 1, ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Stk. 2. Det er en betingelse for at afgive påbud om entreprenørstop efter *stk.* 1, at Arbejdstilsynet forinden har givet entreprenøren et skriftligt varsel.

Stk. 3. Det påhviler entreprenøren at orientere underentreprenørerne om Arbejdstilsynets varsel efter *stk.* 2.

Stk. 4. Entreprenøren skal efter at have modtaget et påbud efter stk. 1 sørge for, at arbejdet på byggepladsen standses og ikke genoptages, før Arbejdstilsynet har givet meddelelse til entreprenøren om, at arbejdet kan genoptages, jf. dog stk. 7 og stk. 8.

Stk. 5. Entreprenøren skal efter at have modtaget et påbud efter stk. 1 skriftligt meddele Arbejdstilsynet, hvordan der er rettet op på de arbejdsmiljøproblemer, der ligger til grund for påbuddet efter stk. 1. Det skal fremgå af meddelelsen, hvordan entreprenøren og underentreprenørerne vil samarbejde om at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Stk. 6. Arbejdstilsynet foretager snarest muligt og senest dagen efter modtagelsen af en meddelelse efter stk. 5, en gennemgang af byggepladsen med entreprenøren. Efter gennemgangen meddeler Arbejdstilsynet entreprenøren, om arbejdet på byggepladsen kan genoptages.

Stk. 7. Det er uanset påbuddet efter stk. 1 tilladt at udføre arbejder, der tjener til at efterkomme påbud efter § 77, stk. 1, der skal efterkommes straks, og som er afgivet forud for eller samtidig med påbuddet efter stk. 1.

Stk. 8. Arbejdstilsynet kan, når væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for det, eller i andre enkeltstående tilfælde under helt særlige omstændigheder meddele tilladelse til, at enkelte dele af entreprenørens eller underentreprenørernes arbejder på byggepladsen kan fortsætte eller genoptages, selvom entreprenøren er påbudt at standse alt arbejdet på byggepladsen. Arbejdstilsynet kan meddele tilladelse til, at arbejdet kan fortsætte eller genoptages, hvis arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Stk. 9. Stk. 1-8 gælder også, hvor bygherren selv er entreprenør, der udfører arbejder på byggepladsen.

3. I § 81, stk. 3, 2. pkt., ændres »efter § 77, stk. 2 og 3« til: »efter § 77, stk. 2- 3 og § 77 a«.

4. I § 82, stk. 1, ændres »som« til: »der«.

5. I § 82, stk. 1, nr. 3, ændres »efter § 77 eller« til: »efter § 77 og § 77 a, stk. 1, eller«

6. I § 82, stk. 5, nr. 4, ændres »pågældende« til: »vedkommende«.

7. I § 83, stk. 1, 1. pkt., ændres »arbejdsgiveren« til »en arbejdsgiver«.

§ 2

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2025, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. § 1, nr. 1-4 og 6, træder i kraft den 1. januar 2026.

Bemærkninger til lovforslaget
Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Lovforslagets hovedpunkter
 - 2.1. Hjemmel til at Arbejdstilsynet i særlige tilfælde kan afgive påbud om entreprenørstop over for entreprenøren, der har indgået aftale med bygherre om arbejde på en byggeplads
 - 2.1.1. Gældende ret
 - 2.1.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser
 - 2.1.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2. Forhøjede bøder ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven
 - 2.2.1. Gældende ret
 - 2.2.1.1. Grundbøde ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven
 - 2.2.1.2. Højere bøde i gentagelsestilfælde
 - 2.2.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser
 - 2.2.3. Den foreslåede ordning
 - 2.2.3.1. Forhøjelse af grundbøden ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven
 - 2.2.3.2. Bødeskærpelse i gentagelsestilfælde
3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.
5. Administrative konsekvenser for borgerne
6. Klimamæssige konsekvenser
7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget udmønter en del af den politiske aftale, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Alternativet indgik den 23. maj 2024 om en styrket indsats mod social dumping. I aftalen forudsættes det bl.a., at et sikkert og sundt arbejdsmiljø skal være et grundvilkår på det danske arbejdsmarked.

Der er enkelte byggepladser, hvor virksomhederne, trods Arbejdstilsynets gentagne tilsynsbesøg og påbud, bliver ved med at overtræde arbejdsmiljøreglerne med fare for de ansattes sikkerhed og sundhed. Aftalepartierne er enige om, at der skal indføres mulighed for et entreprenørstop, som indebærer, at Arbejdstilsynet kan standse alt arbejde for entreprenøren og dennes underentreprenører på en byggeplads, hvor Arbejdstilsynet gentagne gange har truffet afgørelser om alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen med fare for de ansattes sikkerhed og sundhed. Videre er der enighed om, at der skal indføres et intensiveret tilsyn, som indebærer hyppigere besøg fra Arbejdstilsynet hos den eller de virksomheder på byggepladsen, der har mange overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen.

Det foreslås at ændre arbejdsmiljøloven således, at der indføres regler om, at Arbejdstilsynet i særlige tilfælde skal kunne give påbud om, at den eller de entreprenører, der har indgået aftale med bygherren om arbejde på byggepladsen, skal stoppe deres eget og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen. Påbuddet om at stoppe arbejdet på byggepladsen skal kunne gives, hvor entreprenøren selv eller underentreprenørerne gentagne gange overtræder arbejdsmiljølovgivningen med betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed og sundhed på byggepladsen.

Der stilles forslag om, at et påbud om, at entreprenøren skal standse eget og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen forudsætter, at Arbejdstilsynet forud herfor har intensiveret sit tilsyn med overholdelse af reglerne på byggepladsen, og har givet entreprenøren oplysning om, at Arbejdstilsynets tilsyn med byggepladsen er blevet intensiveret.

Arbejdstilsynets vurdering af, hvornår og hvordan tilsynet med en byggeplads intensiveres, vil ske administrativt og uden lovændring. En intensivering af tilsynet betyder, at Arbejdstilsynet vil gennemføre hyppige kontrolbesøg på byggepladsen, hvor entreprenører og underentreprenører, der vedvarende begår alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, følges tæt.

Indførelse af den foreslåede lovbestemmelse skal være et supplement til de håndhævelsesmuligheder, som Arbejdstilsynet har til rådighed i dag, og skal være et yderligere incitament for virksomhederne på byggepladserne til at prioritere arbejdsmiljøet.

Det fremgår videre af den politiske aftale, at der ønskes indført en ny bøde til entreprenører, ligesom der ønskes en generel forhøjelse af bødeniveauet for virksomheder, der begår alvorlige arbejdsmiljøovertrædelser.

2. Lovforslagets hovedpunkter

2.1. Hjemmel til, at Arbejdstilsynet i særlige tilfælde kan afgive påbud om entreprenørstop over for entreprenøren, der har indgået aftale med bygherre om arbejde på en byggeplads

2.1.1. Gældende ret

Arbejdsmiljøloven indeholder ikke regler, der forpligter entreprenører i forhold til deres underentreprenørers arbejde på en byggeplads. Regler med krav til entreprenører i forhold til underentreprenørerne forudsætter derfor en ændring af arbejdsmiljøloven.

Entreprenører og underentreprenører, der er arbejdsgivere eller selvstændige uden ansatte efter arbejdsmiljøloven, skal opfylde de pligter, der i loven gælder for det konkrete arbejde på byggepladsen, som arbejdsgivere eller selvstændige uden ansatte er ansvarlige for.

En entreprenør på en byggeplads vil som udgangspunkt være en virksomhed, der påtager sig at udføre bygge- og anlægsarbejde for en bygherre. Entreprenøren vil i nogle tilfælde selv udføre hele eller dele af arbejdet. I andre tilfælde vil entreprenøren indgå aftaler med underentreprenører om at udføre hele arbejdet eller de dele af arbejdet på byggepladsen, som entreprenøren ikke selv udfører.

En underentreprenør på en byggeplads vil som udgangspunkt være en virksomhed, der påtager sig udførelsen af en del af et bygge- og anlægsarbejde for en entreprenør.

En bygherre er den fysiske eller juridiske person, der betaler for, at et bygge- og anlægsarbejde projekteres og udføres. Det kan f.eks. være enkeltpersoner eller enkeltmandsvirksomheder, selskaber, offentlige og private institutioner samt organisationer og foreninger.

Bygherren indgår aftaler med entreprenører om udførelsen af bygge- eller anlægsarbejde på en byggeplads. Efter de almindelige aftaleregler, der gælder i forhold til indgåelse af aftaler i byggeriet, kan entreprenører indgå aftaler med underentreprenører om udførelsen af alle eller dele af de arbejdsopgaver, som de har indgået aftale med bygherren om at udføre. Underentreprenørerne har mulighed for at indgå aftaler med andre underentreprenører. Det er således som udgangspunkt generelt tilladt for entreprenører at antage underentreprenører, og dette udgangspunkt kan kun fraviges af bygherren ved særlig aftale.

Med § 77, stk. 1, i arbejdsmiljøloven kan Arbejdstilsynet træffe afgørelse om forhold, der strider mod loven eller mod regler eller afgørelser i medfør af loven. Det betyder, at Arbejdstilsynet kan påbyde, at forholdene bringes i orden straks, f.eks. ved standsning af arbejdet, eller inden en frist.

Strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, som påbyder modtageren at bringe forholdet i orden straks, vil f.eks. kunne bringes i anvendelse, hvis der foreligger en betydelig fare for ansattes eller andres sikkerhed og sundhed i en konkret situation. Det gælder også, hvis der foreligger en overhængende, betydelig fare for ansattes eller andres sikkerhed og sundhed som nødvendiggør, at faren straks imødegås ved effektive foranstaltninger. Det kan f.eks. være, at de tilstedeværende øjeblikkeligt fjerner sig fra farezonen, at standse brugen af en maskine, en maskindel, en beholder, en præfabrikeret konstruktion, et apparat, et redskab, et andet teknisk hjælpemiddel eller et stof eller et materiale, eller at arbejde i øvrigt standses.

Derudover vil strakspåbud i medfør af § 77, stk. 1, også kunne bringes i anvendelse, hvis Arbejdstilsynet har konstateret en overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, og formålet med afgørelsen forspildes, hvis der ikke træffes foranstaltninger straks, eller hvis et påbud faktisk kan efterkommes med det samme eller inden for en kortere periode.

Arbejdstilsynet træffer afgørelser efter lovens § 77, stk. 1, over for de enkelte virksomheder, som er ansvarlige for det konkrete arbejde på arbejdsstedet. De fleste af de strakspåbud, som Arbejdstilsynet giver, bliver givet til arbejdsgivere. Arbejdstilsynet giver også strakspåbud til selvstændige uden ansatte i det omfang, det arbejde, der bliver udført af den selvstændige, er omfattet af arbejdsmiljøloven, jf. lovens § 2, stk. 3.

Arbejdstilsynets andre reaktionstyper end strakspåbud, herunder f.eks. påbud med frist, er ikke beskrevet, da forslaget om en ny hjemmel til, at Arbejdstilsynet kan give påbud om entreprenørstop er baseret på tilsynets påbud om overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen til entreprenører og underentreprenører på byggepladsen i form af strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, hvor Arbejdstilsynet har konstateret en overhængende og/eller betydelig fare i en konkret arbejdssituation.

2.1.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser

Det følger af den politiske aftale fra maj 2024 ”Aftale om en styrket indsats mod social dumping”, at der skal indføres mulighed for, at Arbejdstilsynet kan standse arbejdet for entreprenører og deres underentreprenører på en byggeplads, hvor Arbejdstilsynet gentagne gange har truffet afgørelser om alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen med fare for de ansattes sikkerhed og sundhed.

Arbejdstilsynet kan efter de gældende arbejdsmiljøregler træffe afgørelse over for de enkelte virksomheder, der overtræder arbejdsmiljølovgivningen, når tilsynet konstaterer alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen. Arbejdstilsynet kan påbyde, at forholdene bringes i orden straks, f.eks. ved standsning af arbejdsprocesser, hvor personer i konkrete situationer er i overhængende og/eller betydelig fare. Imidlertid er det Arbejdstilsynets erfaring, at disse former for reaktioner på visse byggepladser ikke er tilstrækkelige til at stoppe virksomhedernes gentagne overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen.

Virksomheders gentagne overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, hvor der er betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed og sundhed, er særligt problematisk, hvor flere virksomheder arbejder på byggepladsen samtidig, og hvor virksomhedernes overtrædelser kan medføre, at også andre end virksomhedens egne ansatte bliver bragt i farlige situationer.

Når arbejdet på en byggeplads involverer flere virksomheder, der arbejder samtidig på byggepladsen i kortere eller længere perioder, kan ansvaret for arbejdsmiljøet på hele byggepladsen efter gældende regler ikke placeres hos ét ansvarssubjekt. Det kan resultere i, at ingen påtager sig ansvaret for at sikre arbejdsmiljøet på hele eller større dele af byggepladsen, når pladsen har vedvarende alvorlige arbejdsmiljøproblemer.

Hvis flere virksomheder på en byggeplads over tid og i forlængelse af hinanden vedvarende overtræder arbejdsmiljøreglerne på en måde, så der er fare for de ansattes og andres sikkerhed og sundhed, vurderes det, at der i særlige tilfælde er behov for, at ansvaret for at standse alt arbejdet kan placeres hos ét ansvarssubjekt, så der kan rettes op på arbejdsmiljøforholdene på hele eller større dele af byggepladsen.

Et nyt middel til, at Arbejdstilsynet mere effektivt kan gribe ind over for arbejdet på byggepladsen i de få og særlige tilfælde, hvor der over tid sker gentagne overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, skal bidrage til at forhindre, at der sker alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladserne.

Entreprenører, der indgår aftale med en bygherre om bygge- og anlægsarbejde på en byggeplads, har ikke et arbejdsmiljøansvar for det bygge- og anlægsarbejde, der udføres på byggepladsen af underentreprenørerne.

Entreprenøren, der har indgået aftale med en bygherre om bygge- og anlægsarbejde på en byggeplads, har dog en interesse i at sikre fremdrift i byggeprocessen og vil derfor via kontakten både til bygherren og underentreprenører have adgang til at påvirke arbejdsmiljøindsatsen på hele eller større dele af

byggepladsen. Entreprenøren kan derigennem bidrage til at forhindre og forebygge, at der sker alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

2.1.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at der indføres hjemmel til, at Arbejdstilsynet i særlige tilfælde kan påbyde den entreprenør, der har indgået aftale med bygherren om arbejde på en byggeplads, at standse alt arbejde på byggepladsen, herunder sit eget arbejde og underentreprenørernes arbejde, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren (entreprenørstop).

Den foreslåede ordning vil indebære, at Arbejdstilsynet, forud for et påbud om entreprenørstop på en byggeplads, har afgivet en række påbud om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen til de enkelte virksomheder, der udfører arbejde på byggepladsen. Disse overtrædelser vil medføre, at Arbejdstilsynet intensiverer tilsynet med arbejdet på byggepladsen. Hvis Arbejdstilsynet herefter fortsat konstaterer alvorlige overtrædelser i forbindelse med arbejdet, afgiver tilsynet et varsel til entreprenøren om risikoen for et påbud om entreprenørstop. Hvis de alvorlige overtrædelser på byggepladsen fortsætter efter varslet, kan Arbejdstilsynet træffe afgørelse om entreprenørstop.

Formålet med forslaget er at give Arbejdstilsynet en ekstra håndhævelsesmulighed i særlige tilfælde for mere effektivt at kunne gribe ind over for virksomhederne på byggepladser, hvor der vedvarende er alvorlige arbejdsmiljøproblemer, og hvor arbejdsgiverne og de selvstændige uden ansatte på byggepladsen gentagne gange overtræder arbejdsmiljølovgivningen med betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed.

Det foreslås, at påbuddet om at standse alt arbejdet, også skal omfatte det arbejde, der udføres af underentreprenører, der ikke har fået påbud af Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen på byggepladsen. Ligesom påbuddet skal omfatte arbejde, som entreprenøren selv udfører, selvom denne ikke har fået påbud af Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen på byggepladsen.

Risikoen for forsinkelse af bygge- og anlægsprojektet som følge af et entreprenørstop med deraf følgende økonomiske konsekvenser må tillige forventes at have en præventiv effekt i relation til arbejdsmiljøarbejdet.

Det foreslås, at entreprenøren, der får påbud om entreprenørstop, skal sørge for at eget arbejde og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen ikke genoptages, før Arbejdstilsynet har meddelt til entreprenøren, at arbejdet må genoptages. Dog vil der på byggepladsen fortsat kunne udføres arbejde, der tjener til at løse de materielle arbejdsmiljøproblemer, som Arbejdstilsynet har givet påbud om over for arbejdsgiverne og de selvstændige uden ansatte på byggepladsen. Materielle arbejdsmiljøproblemer er overtrædelser, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Det kan f.eks. være svejsning uden brug af udsugning eller arbejde i højden uden sikring mod faren for nedstyrtning.

Det foreslås, at Arbejdstilsynets påbud til entreprenøren om at standse sine egne og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen alene skal kunne gives på byggepladser, hvor Arbejdstilsynet forud for påbuddet har meddelt entreprenøren, at tilsynet vil intensivere sit tilsyn med virksomhederne på byggepladsen. Arbejdstilsynet vil også orientere bygherren om, at tilsynet på byggepladsen vil blive intensiveret.

Arbejdstilsynets beslutning om at intensivere sit tilsyn med virksomhederne på byggepladsen vil ske på baggrund af en konkret vurdering af arbejdsmiljøet på pladsen. Det vil bl.a. indgå, om Arbejdstilsynet

på byggepladsen i en forudgående sammenhængende periode gentagne gange har afgivet påbud om overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen med betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed i forbindelse med arbejdet.

Det foreslås, at Arbejdstilsynet skal intensivere sit tilsyn med virksomhederne på byggepladsen i minimum 4 uger.

Det foreslås, at Arbejdstilsynet forud for afgivelse af påbud til entreprenøren, om at sørge for at standse sit eget og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen, skal give skriftligt varsel til den pågældende entreprenør om, at tilsynet vil afgive påbud om entreprenørstop, hvis der sker yderligere overtrædelser med overhængende og/eller betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed ved arbejdet på byggepladsen.

Det skriftlige varsel vil blive afgivet, såfremt Arbejdstilsynet under intensiveringen af tilsynet afgiver et vist antal påbud om overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, hvor der er overhængende og/eller betydelig fare for de ansattes sikkerhed eller sundhed. Arbejdstilsynet vil også orientere bygherren om varslet til entreprenøren.

Antallet af påbud, der skal til for, at Arbejdstilsynet afgiver varsel til entreprenøren, vil afhænge af antallet af beskæftigede på byggepladsen og af byggepladsens organisering. Det betyder, at der ved reglerne skal tages højde for forskellen i aktiviteten på små og store byggepladser og den måde, som arbejdet på byggepladsen er organiseret.

Antallet af påbud til virksomhederne forud for et varsel om påbud til entreprenøren vil være i størrelsesorden ca. 5-15 påbud, og påbuddene skal være afgivet til minimum to virksomheder i perioden for det intensiverede tilsyn.

Antallet af påbud forud for et varsel vil være i den lave ende af de ca. 5-15 påbud på mindre byggepladser, hvor der er færre beskæftigede (50 beskæftigede eller derunder), samt på byggepladser, der er organiseret ved, at bygherren har indgået aftaler med flere entreprenører om udførelsen af arbejde på byggepladsen (fagentrepriser).

Antallet af påbud forud for et varsel vil være i den højere ende af de ca. 5-15 påbud på større byggepladser, hvor der er mange beskæftigede (over 50 beskæftigede), herunder hvor byggepladsen er organiseret ved, at bygherren har indgået aftale med en enkelt entreprenør om udførelsen af arbejde på byggepladsen (f.eks. hoved- og totalentrepriser).

Det foreslås, at de påbud, der danner grundlag for Arbejdstilsynets varsel og påbud til entreprenøren om at standse alt arbejdet på byggepladsen, er strakspåbud, jf. lovens § 77, stk. 1, som er afgivet på grund af overhængende og/eller betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed.

Antallet af påbud, der skal tillægges betydning efter varslet og forud for et påbud om entreprenørstop, vil være i størrelsesordenen ca. 2-5 påbud, jf. § 77, stk. 1. Samtidig vil påbuddene skulle afgives på ca. 1-2 tilsynsbesøg inden for ca. 1 uge efter varslet.

Byggepladsens organisering har betydning for antallet af påbud, der danner grundlag for et påbud om entreprenørstop. På byggepladser, hvor bygherren har indgået aftale med én enkelt entreprenør om udførelsen af arbejde på byggepladsen, vil et påbud om entreprenørstop omfatte alt arbejdet og alle underentreprenørerne på byggepladsen. På byggepladser, hvor bygherren har aftale med flere

entreprenører vil et påbud om entreprenørstop kun omfatte den entreprenør og de underentreprenører, der er omfattet af denne entreprenørs aftale med bygherren.

Hvor byggepladsen er organiseret ved, at bygherren har indgået aftale med en enkelt entreprenør om arbejde på byggepladsen, vil antallet af påbud forud for et varsel ligge i den højere ende af de ca. 5-15 påbud, og antallet af påbud efter et varsel i den højere ende af de ca. 2-5 påbud ved påbud om entreprenørstop. Hvor byggepladsen er organiseret ved, at bygherren har indgået aftale med flere entreprenører om arbejde på byggepladsen, vil antallet af påbud forud for et varsel ligge i den lavere ende af de ca. 5-15 påbud, og antallet af påbud efter et varsel i den lavere ende af de ca. 2-5 påbud ved påbud om entreprenørstop.

Det foreslås, at entreprenøren, der har fået påbud om at sørge for at standse sit eget og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen, skal give en skriftlig tilbagemelding til Arbejdstilsynet om, hvordan der er rettet op på de arbejdsmiljøproblemer, der ligger til grund for entreprenørstoppet, og hvordan det vil blive sikret, at der sker den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Det foreslås, at Arbejdstilsynet snarest muligt og senest dagen efter modtagelsen af tilbagemeldingen fra entreprenøren, foretager en gennemgang af byggepladsen sammen med entreprenøren. Gennemgangen skal foretages med henblik på tilsynets vurdering af, om arbejdet på byggepladsen må genoptages. Det foreslås endelig, at Arbejdstilsynet meddeler entreprenøren og bygherren, når arbejdet på byggepladsen må genoptages.

Arbejdstilsynets eksisterende adgang til at træffe afgørelse og give påbud til virksomheder for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, jf. lovens § 77, stk. 1, vil fortsat gælde ved siden af den nye hjemmel til, at Arbejdstilsynet kan give påbud om, at entreprenøren skal sørge for at standse sit eget og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen.

Det indebærer, at entreprenører og underentreprenører, der også er arbejdsgivere, fortsat vil være ansvarlige for arbejdsmiljøet for deres egne ansatte. Det betyder også, at de enkelte virksomheder, herunder arbejdsgivere og selvstændige uden ansatte, der modtager afgørelser fra Arbejdstilsynet, fortsat er ansvarlige for at efterkomme påbud og tilbagemelde om efterkommelse til Arbejdstilsynet om de enkelte påbud om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, som de modtager fra Arbejdstilsynet i forbindelse med arbejdet på den pågældende byggeplads.

Det foreslås, at reglerne om entreprenørstop også skal gælde, hvor bygherren selv udfører arbejde som entreprenør på byggepladsen. Bl.a. kan entreprenørvirksomheder og kommuner være bygherrer og samtidig være arbejdsgivere og udføre arbejde på deres egne byggeprojekter. Ved disse byggeprojekter indgår bygherren også ofte aftaler med udefrakommende entreprenører, der tager underentreprenører. Ligesom bygherrens entreprenørdel kan tage underentreprenører i forhold til udførelsen af sin del af projekterne.

2.2. Forhøjede bøder ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven

2.2.1. Gældende ret

Overtrædelser af arbejdsmiljøloven kan straffes med bøde eller fængsel. I praksis er sanktionen for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen bøde. Der har endnu ikke været idømt frihedsstraf for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

En bøde til en arbejdsgiver for materielle overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen består af en »grundbøde«, som er på 24.600 kr. eller 44.600 kr. afhængig af overtrædelsens grovhed, jf. § 82, stk. 1, eller § 83, stk. 1. Niveaulet for grundbøden fremgår af lov nr. 1554 af 27. december 2019. Det følger af lovbemærkningerne til § 1, nr. 36 og nr. 39, jf. Folketingstidende 2019-20, A L 65, som fremsat, afsnit 2.7.4.1.

Grundbøden forhøjes med et tillæg på 2 gange grundbødebeløbet, når overtrædelsen har medført en ulykke med alvorlige personskade eller døden til følge, jf. § 82, stk. 2. Herefter kan bøden forhøjes yderligere med 10.000 kr. og/eller 20.000 kr., hvis der ved overtrædelsen er henholdsvis skærpene omstændigheder, jf. § 82, stk. 4 og/eller særligt skærpene omstændigheder, jf. § 82, stk. 4-5.

Ved den særligt skærpene omstændighed, jf. § 82, stk. 5, nr. 4 om gentagelse, forhøjes straffen yderligere for hver gang en arbejdsgiver eller andre, der har pligter efter arbejdsmiljøloven, inden for en 4 års periode tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

For arbejdsgivere betyder det, at bøden ved gentagelse forhøjes yderligere med 10.000 kr. for hver gang, arbejdsgiveren inden for 4 års perioden tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen. Det betyder, at hvis der er én tidligere straf, forhøjes bøden med 20.000 kr. Hvis der er to tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 30.000 kr. Hvis der er tre tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 40.000 kr. Hvis der er fire tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 50.000 kr., og tilsvarende progression, hvis der er fem eller flere tidligere straffe.

Endelig sker der herefter differentiering af den samlede bøde på baggrund af virksomhedens størrelse, dvs. antal ansatte, jf. § 82, stk. 6.

2.2.1.1. Grundbøde ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven

Grundbøden efter § 82, stk. 1, og § 83, stk. 1, fastsættes ud fra overtrædelsens grovhed. Bødestørrelserne for grundbøden er fastsat ved lov nr. 1554 af 27. december 2019. Det følger af lovbemærkningerne til § 1, nr. 36 og nr. 39, jf. Folketingstidende 2019-20, A L 65, som fremsat.

Materielle overtrædelser er overtrædelser, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Det kan f.eks. være svejsning uden brug af udsugning eller arbejde i højden uden sikring mod faren for nedstyrtning.

For materielle overtrædelser udmåles for arbejdsgivere som udgangspunkt en grundbøde på 24.600 kr. efter § 82, stk. 1 og § 83, stk. 1.

Visse materielle overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen er karakteriseret ved, at overtrædelsen har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er større end ved almindelige materielle overtrædelser. Der kan f.eks. være tale om nedbrydningsarbejde uden rette sikkerhedsudstyr, udgravningsarbejde uden tilstrækkelig sikring mod jordsammenstyrtning og arbejde, hvor der er eksplosionsfare, kvælningsfare, forgiftningsfare eller fare for ætsning. I disse sager er udgangspunktet efter retspraksis en grundbøde på 44.600 kr. efter § 82, stk. 1 og § 83, stk. 1.

2.2.1.2. Højere bøde i gentagelsestilfælde

Det fremgår af § 82, stk. 5, nr. 4, at det skal betragtes som en særligt skærpene omstændighed, at den pågældende fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet for en grov overtrædelse af

arbejdsmiljølovgivningen. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 1869 af 29. december 2015, og ændret ved lov nr. 1554 af 27. december 2019.

Det er i forbindelse med indførelsen af den omhandlede bestemmelse forudsat, at enhver tidligere grov overtrædelse, der har medført en straf for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen inden for 4 år forud for gerningstidspunktet for den aktuelle overtrædelse, tillægges gentagelsesvirkning ved bødens udmåling. Den tidligere sag skal således være afgjort ved bødevedtagelse eller endelig dom inden for 4 år forud for gerningstidspunktet for den aktuelle overtrædelse.

Det er uden betydning, om de tidligere straffe vedrører samme, lignende eller helt andre overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen. Det afgørende er, at både den tidligere lovovertrædelse og den aktuelle lovovertrædelse kan karakteriseres som en grov overtrædelse. Fastsættelsen af tidsperioden på 4 år er en fravigelse af den almindelige tidsmæssige udstrækning på 10 år af den periode, hvor en strafbar overtrædelse kan tillægges gentagelsesvirkning, jf. straffelovens § 84, stk. 3.

Perioden på 4 år var en del af en politisk aftale fra 26. marts 2015, fordi der fra politisk side var ønske om at forkorte perioden under hensyn til, at enhver tidligere grov overtrædelse, der har medført en afgjort straffesag, ville blive omfattet af § 82, stk. 5, nr. 4. Det er med indførelsen af bestemmelsen, forudsat, at den overtrædelse, der aktuelt er til pådømmelse, ligeledes er en grov overtrædelse.

Ved grove overtrædelser efter § 82, stk. 5, nr. 4, forstås de sager, hvor der rejses direkte straffesager uden forudgående påbud. Det følger af bemærkningerne til § 1, nr. 7, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 31, som fremsat, side 13f, hvor også er angivet følgende eksempler på typiske områder for direkte straffesager uden foregående påbud:

- fare for nedstyrtning, fare for gennemstyrtning,
- manglende afstivning ved opstilling af betonelementer,
- fare for sammenstyrtning og sammenskridning ved jordarbejde,
- arbejde med farlige stoffer og materialer uden sikkerhedsforanstaltninger,
- arbejde ved farlige tekniske hjælpemidler, hvor der ikke er truffet foranstaltninger til at hindre fare for klemning,
- berøring med de bevægelige maskindele eller andre farlige situationer, hvis der er foretaget indgreb i det tekniske hjælpemiddel, så sikkerhedsfunktionerne er sat ud af funktion,
- uforsvarlig stabling/læsning med risiko for sammenskridning,
- uforsvarligt personløft,
- fare for ætsning, brand, kvælning, forgiftning og eksplosion og
- unges ulovlige arbejde.

Grove overtrædelser efter § 82, stk. 5, nr. 4, omhandler typisk overtrædelse af reglerne i § 38, stk. 1, om arbejdets udførelse, § 42, stk. 1, om arbejdsstedets indretning, § 45, stk. 1, om tekniske hjælpemidler m.v., § 48, stk. 1, om stoffer og materialer, eller kap. 10 om unges arbejde.

Juridisk enhed skal som hidtil forstås i overensstemmelse med lov om Det Centrale Virksomhedsregister (CVR).

§ 82, stk. 5, nr. 4, finder ikke anvendelse ved manglende efterkommelse af udstedte påbud. Det følger af lovbemærkningerne til § 1, nr. 7, jf. Folketingstidende 2015-16, A, L 31, som fremsat.

I de tilfælde, som ikke er omfattet af arbejdsmiljølovens § 82, stk. 5, nr. 4, vil gentagelsesvirkning i almindelighed fortsat følge af straffelovens § 81, nr. 1.

Ved lov nr. 1554 af 27. december 2019 blev § 82, stk. 5, nr. 4, ændret, hvorefter straffen forhøjes yderligere for hver gang en arbejdsgiver eller andre, der har pligter efter arbejdsmiljøloven, inden for en 4 års periode tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

For arbejdsgivere betyder det, at bøden forhøjes yderligere med 10.000 kr. for hver gang, arbejdsgiveren inden for 4 års perioden tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Det betyder, at hvis der er én tidligere straf inden for 4 års perioden, forhøjes bøden med 20.000 kr.

Hvis der er to tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 30.000 kr.: 20.000 kr. plus en forhøjelse på 10.000 kr. Hvis der er tre tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 40.000 kr.: 20.000 kr. plus en forhøjelse på 20.000 kr. Hvis der er fire tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 50.000 kr.: 20.000 kr. plus 30.000 kr.

En tilsvarende progression gælder, hvis der er fem eller flere tidligere straffe.

Det er med ændringen af § 82, stk. 4, nr. 5 i lov nr. 1554 af 27. december 2019 i øvrigt ikke tilsigtet nogen ændring i anvendelsesområdet for § 82, stk. 4, nr. 5. Det følger af lovbemærkningerne til § 1, nr. 38, jf. Folketingstidende 2019-20, A L 65, som fremsat.

2.2.2. Beskæftigelsesministeriets overvejelser

Det følger af den politiske aftale, at der ønskes en generel forhøjelse af bødeniveauet for virksomheder, der begår alvorlige arbejdsmiljøovertrædelser.

Der lægges op til at forhøje bøden ved alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljøloven på to områder.

For det første ved at forhøje grundbøden for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven. Derved opnås en generel forhøjelse af bødeniveauet i alle sager, hvor overtrædelsen indebærer en direkte risiko for sikkerheden eller sundheden ifm. arbejdet, uanset om overtrædelsen har medført en ulykke.

Det nuværende bødeniveau for grundbøden for materielle overtrædelser forhøjes med 50 pct. Niveaue for grundbøden til arbejdsgivere for materielle overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen er i dag på 24.600 kr. eller 44.600 kr. afhængig af overtrædelsens grovhed. Med forhøjelsen på 50 pct. forhøjes grundbøden fra 24.600 kr. til 36.900 kr. og fra 44.600 kr. til 66.900 kr.

For det andet ved at forhøje bøder for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen yderligere, når arbejdsgiveren inden for 4 år tidligere er straffet for grove overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen (gentagelse). Derved sker en yderligere forhøjelse, når arbejdsgiveren tidligere har fået en bøde for overtrædelse af reglerne og derfor tidligere har haft alvorlige brud på arbejdsmiljøloven.

Den nuværende forhøjelse af bøden pga. gentagelse ved én tidligere straf forhøjes med 50 pct. Det betyder, at bøden ved gentagelse forhøjes fra 20.000 til 30.000 kr., når der er 1 tidligere straf for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Bøden ved flere tidligere straffe forhøjes med 100 pct. fra 10.000 til 20.000 kr. for hver tidligere straf, når der er mere end én tidligere straf for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

2.2.3. Den foreslåede ordning

Det foreslås, at § 82, stk. 1, og § 83, stk. 1, ændres med henblik på at forhøje straffniveauet for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven. Der henvises til afsnit 2.2.3.1.

Det foreslås at ændre i bestemmelsen om den særligt skærpende omstændighed om gentagelsesvirkning, jf. § 82, stk. 5, nr. 4, med henblik på at forhøje straffniveauet. Der henvises til afsnit 2.2.3.2.

Det forudsættes, at bødeniveauet for forhøjelser efter § 82, stk. 2, hvor grundbøden forhøjes med et tillæg på 2 gange grundbødebeløbet, når overtrædelsen har medført en ulykke med alvorlige personskade eller døden til følge, fortsat skal bevares.

Videre forudsættes det, at bødeniveauet på 10.000 kr. for forhøjelser, hvis der er skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 4, fortsat skal bevares. Ligeledes forudsættes det, at bødeniveauet på 20.000 kr. for forhøjelser ved særligt skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 5, nr. 1-3, fortsat skal bevares.

Endelig forudsættes det, at bødeniveauet for forhøjelser efter § 82, stk. 6, om differentiering efter virksomhedsstørrelse fortsat skal bevares. Dermed vil det fortsat være den samlede bøde med eventuelle forhøjelser på grund af alvorlig personskade/død samt forhøjelse ved skærpende og/eller særligt skærpende omstændigheder, der bliver forhøjet med 50 pct. for mellemstore virksomheder (9-34 ansatte), med 75 pct. for store virksomheder (35-99 ansatte) og med 100 pct. for meget store virksomheder (100 eller flere ansatte).

Arbejdstilsynets adgang til at anvende administrativt bødeforlæg for overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen vil følge af allerede gældende regler på området.

Den konkrete fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolenes vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

2.2.3.1. Forhøjelse af grundbøden ved materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven

Det foreslås, at § 82, stk. 1, og § 83, stk. 1, ændres med henblik på at forhøje straffniveauet for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven.

For arbejdsgivere betyder det, at det forudsættes, at niveauet for grundbøden for materielle overtrædelser, som arbejdsgiveren er ansvarlig for, forhøjes henholdsvis fra 24.600 kr. til 36.900 kr. og fra 44.600 kr. til 66.900 kr. Det vil være overtrædelsens grovhed, der forudsættes at være afgørende for om grundbøden skal være 36.900 kr. eller 66.900 kr.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 36.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljøloven, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Dette svarer til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 24.600 kr. Der henvises til eksemplerne i beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 66.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, der har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er større end ved almindelige materielle overtrædelser. Dette svarer

til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 44.600 kr. Der henvises til beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Tabel 1 og 2 nedenfor illustrerer, hvordan forhøjelsen af grundbøden på 50 pct. får indvirkning på bødeniveauet for arbejdsgivere, der er ansvarlige for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven (fordelt på virksomhedsstørrelse). Tabellerne er angivet med nuværende grundbøder og den foreslåede forhøjelse af grundbøden.

Når grundbøden forhøjes kan der ske en yderligere forhøjelse af bøden afhængig af sagens konkrete omstændigheder. Det følger af gældende regler. Den afledte effekt er illustreret ved tabel 1 og 2, hvor det fremgår hvordan forhøjelsen af grundbøden kan få betydning for den samlede bøde.

Tabel 1 viser bødeniveau for arbejdsgivere for forskellige størrelser af virksomheder i sager, hvor der er sket en overtrædelse med både alvorlig personskade, en skærpende omstændigheder, og en særligt skærpende omstændighed, hvor grundbøden er 24.600 kr. (nuværende) og 36.900 kr. (foreslået).

Tabel 1

Bødeniveau for arbejdsgivere for forskellige størrelser af virksomheder i sager, hvor der er sket en overtrædelse med både alvorlig personskade, en skærpende omstændigheder, og en særligt skærpende omstændighed, hvor grundbøden er 24.600 kr. (nuværende) og 36.900 kr. (foreslået).

	0-9 ansatte Nuværende	0-9 ansatte Foreslået	10-34 ansatte Nuværende	10-34 ansatte Foreslået	35-99 ansatte Nuværende	35-99 ansatte Foreslået	100 eller flere ansatte Nuværende	100 eller flere ansatte Foreslået
Grundbøde	24.600	36.900	24.600	36.900	24.600	36.900	24.600	36.900
Alvorlig personskade/ død	49.200	73.800	49.200	73.800	49.200	73.800	49.200	73.800
Pr skærpende omstændighed	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Pr særligt skærpende omstændighed*	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000
Differentiering	-	-	51.900	70.350	77.850	105.525	103.800	140.700
I alt	103.800	140.700	155.700	211.050	181.650	246.225	207.600	281.400

Anm.: * Angår særligt skærpende omstændigheder, jf. § 82, stk. 5, nr. 1, 2 eller 3.

Kilde: Arbejdstilsynet .

Tabel 2 viser bødeniveau for arbejdsgivere for forskellige størrelser af virksomheder i sager, hvor der er sket en overtrædelse med både alvorlig personskade, en skærpende omstændigheder, og en særligt skærpende omstændighed, hvor grundbøden er 44.600 kr. (nuværende) og 66.900 kr. (foreslået)

Tabel 2

Bødeniveau for arbejdsgivere for forskellige størrelser af virksomheder i sager, hvor der er sket en overtrædelse med både alvorlig personskade, en skærpende omstændigheder, og en særligt skærpende omstændighed, hvor grundbøden er 44.600 kr. (nuværende) og 66.900 kr. (foreslået)

	0-9 ansatte Nuværende	0-9 ansatte Foreslået	10-34 ansatte Nuværende	10-34 ansatte Foreslået	35-99 ansatte Nuværende	35-99 ansatte Foreslået	100 eller flere ansatte Nuværende	100 eller flere ansatte Foreslået
Grundbøde	44.600	66.900	44.600	66.900	44.600	66.900	44.600	66.900
Alvorlig personskade/ Død	89.200	133.800	89.200	133.800	89.200	133.800	89.200	133.800
Pr skærpende omstændighed	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Pr særligt skærpende	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000	20.000

omstændighed*								
Differentiering	-	-	81.900	115.350	122.850	173.025	163.800	230.700
I alt	163.800	230.700	245.700	346.050	286.650	403.725	327.600	461.400

Anm.: * Angår særligt skærpende omstændighed, jf. § 82, stk. 5, nr. 1, 2 eller 3.
Kilde: Arbejdstilsynet

2.2.3.2. Bødeskærpelse i gentagelsestilfælde

Det foreslås, at arbejdsmiljølovens § 82, stk. 5, nr. 4, ændres, og det forudsættes herved, at straffen forhøjes yderligere, når den pågældende fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet en eller flere gange for grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

For arbejdsgivere forudsættes det med lovforslaget, at bøden forhøjes med 30.000 kr. ved én tidligere straf inden for 4 års perioden. Bøden forhøjes yderligere med 20.000 kr. for hver gang, arbejdsgiveren inden for 4 års perioden tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Det betyder, at forhøjelsen af bøden pga. gentagelse, vil udgøre 30.000 kr., når arbejdsgiveren inden for 4 år tidligere er straffet for én grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen. Forhøjelsen af bøden pga. gentagelse vil udgøre 50.000 kr. (30.000 + 20.000 kr.) når arbejdsgiveren inden for 4 år tidligere er straffet for to grove overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen, og forhøjelsen af bøden pga. gentagelse vil udgøre 70.000 kr. (30.000 kr. + 2 x20.000 kr.), når arbejdsgiveren inden for 4 år tidligere er straffet for tre grove overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen osv.

Det betyder, at hvis der er to tidligere straffe forhøjes bøden med i alt 50.000 kr. (30.000 + 20.000). Hvis der er tre tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 70.000 kr. (30.000 + 40.000) Hvis der er fire tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 90.000 kr. (30.000 + 60.00).

Der sigtes mod tilsvarende progression, hvis der er fem eller flere tidligere straffe.

Det er med lovforslaget i øvrigt ikke tilsigtet nogen ændring i anvendelsesområdet for § 82, stk. 4, nr. 5.

3. Økonomiske konsekvenser og implementeringskonsekvenser for det offentlige

Lovforslaget implementerer en del af den politiske aftale, som regeringen (Socialdemokratiet, Venstre og Moderaterne), Danmarksdemokraterne, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti og Alternativet indgik den 23. maj 2024 om en styrket indsats mod social dumping. I aftalen forudsættes det bl.a., at et sikkert og sundt arbejdsmiljø skal være et grundvilkår på det danske arbejdsmarked.

Der er som følge af aftalen afsat 10,8 mio. kr. i 2024, 12,8 mio. kr. i 2025, 17,8 mio. kr. i 2026, 19,7 mio. kr. i 2027 og 19,2 mio. kr. årligt derefter til at Arbejdstilsynet kan gennemføre intensiveret tilsyn med virksomheder med mange afgørelser og entreprenørstop ved mange gentagne alvorlige overtrædelser. Lovforslaget medfører behov for it-udvikling i Arbejdstilsynet. Udgifterne hertil afholdes inden for den samlede ramme til intensiveret tilsyn og entreprenørstop.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet mv.

Forslaget om indførelse af regler, hvor Arbejdstilsynet kan påbyde en entreprenør, der har indgået aftale med en bygherre om arbejde på en byggeplads, at sørge for at standse sit eget og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen (entreprenørstop), vurderes i praksis kun at ville blive anvendt i få tilfælde. Reglerne anvendes i særlige tilfælde, hvor virksomhederne på byggepladsen på trods af Arbejdstilsynets gentagne tilsynsbesøg og påbud, bliver ved med at overtræde arbejdsmiljøreglerne med fare for de ansattes sikkerhed og sundhed. Hvis arbejdsmiljølovgivningen overholdes af virksomhederne på byggepladsen, vil reglerne om entreprenørstop ikke finde anvendelse, og reglerne vil derfor ikke have økonomiske eller administrative konsekvenser.

I de få tilfælde, hvor reglerne om entreprenørstop finder anvendelse, kan der være underentreprenører eller entreprenøren selv, der skal standse arbejdet, selv om de ikke har overtrådt arbejdsmiljølovgivningen.

Vurderingen af de økonomiske og administrative konsekvenser er vanskelig at kvalificere. Det skyldes for det første manglende data om bygge- og anlægsprojekter i Danmark opdelt efter hvor mange entreprenører, der er involveret i forskellige typer bygge- og anlægsprojekter samt hvor mange beskæftigede de enkelte projekter involverer. For det andet vil den aktuelle økonomiske situation for de enkelte virksomheder på byggepladsen variere betydeligt ved et påbud om entreprenørstop. De økonomiske konsekvenser af et entreprenørstop vil afhænge af, hvilke byggepladser, der omfattes af et entreprenørstop, og hvornår i byggeriet det sker. De økonomiske konsekvenser vil bl.a. være påvirket af, hvor mange entreprenører og beskæftigede, der er omfattet af entreprenørstop, størrelsen af det pågældende byggeri, organiseringen af byggeriet og hvilken fase, byggeriet er i, når entreprenørstopet afgives. Særligt kritiske faser i byggeprocessen er bl.a. tæt på afleveringstidspunktet for færdiggørelse af bygge- eller anlægsprojektet. De økonomiske konsekvenser kan i konkrete tilfælde være betydelige for en eller flere virksomheder på byggepladsen. I andre tilfælde vil de økonomiske konsekvenser være mindre betydelige.

Lovforslagets øvrige forslag vurderes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Administrative konsekvenser for borgerne

Forslaget vurderes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

6. Klimamæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have klimamæssige konsekvenser.

7. Miljø- og naturmæssige konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have miljø- og naturmæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

De foreslåede ændringer om indførelse af hjemmel til, at Arbejdstilsynet kan påbyde entreprenøren, der har indgået aftale med bygherren om arbejde på en byggeplads, at arbejdet på byggepladsen standes, er i overensstemmelse med Rådets direktiv (92/57/EØF) af 24. juni 1992 om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed på midlertidige eller mobile byggepladser (Byggepladsdirektivet).

9. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 22. oktober 2024 til den 19. november 2024 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatsamfundet, Akademikerne, Ankestyrelsen, Arbejdsmiljøklagenævnet, Arbejdsmiljørådet, Arbejdsmiljørådgifterne, Business Danmark, Bygge-, Anlægs- og Trækartellet, Bygherreforeningen, Bygningsstyrelsen, Centralorganisationernes Fællesudvalg, Danmarks Frie Fagforening, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Danske Advokater, Danske Regioner, Datatilsynet, Den Kooperative Arbejdsgiver- og Interesseorganisation i Danmark, Dommerforeningen, Dommerfuldmægtigforeningen, Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR), Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Fagligt Fælles Forbund, Finansrådet, Finanstilsynet, Gartneri-, Land- og Skovbrugets Arbejdsgivere, KL, Kristelig Arbejdsgiverforening, Kristelig Fagbevægelse, Københavns Byret, Landbrug og Fødevarer, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Lederne, Medarbejder- og Kompetencestyrelsen, Offentligt Ansattes Organisationer, Producentforeningen, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Rigsadvokaten, Rigsrevisionen, SMVdanmark, Trafikstyrelsen.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang/Hvis nej, anfør »Ingen«)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Der er afsat 10,8 mio. kr. i 2024, 12,8 mio. kr. i 2025, 17,8 mio. kr. i 2026, 19,7 mio. kr. i 2027 og 19,2 mio. kr. årligt derefter til at Arbejdstilsynet kan gennemføre intensiveret tilsyn med virksomheder med mange afgørelser og entreprenørstop ved mange gentagne alvorlige overtrædelser.
Implementeringskonsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Lovforslaget medfører behov for it-udvikling i Arbejdstilsynet. Udgifterne hertil afholdes inden for den samlede ramme til intensiveret tilsyn og entreprenørstop.
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Der kan være merudgifter for erhvervslivet, hvis der afgives påbud om entreprenørstop. Udgifterne er svære at kvalificere, da de afhænger af

		bl.a. det ramte antal beskæftigede, størrelsen på byggeriet, tidspunkt i byggeproces mv. Entreprenørstop forventes i praksis kun anvendt i få tilfælde.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Meget begrænsede administrative konsekvenser.
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Klimamæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Miljø- og naturmæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	De foreslåede ændringer vedrørende indførelse af hjemmel til at Arbejdstilsynet kan træffe afgørelse om entreprenørstop er i overensstemmelse med Rådets direktiv (92/57/EØF) af 24. juni 1992 om minimumsforskrifter for sikkerhed og sundhed på midlertidige eller mobile byggepladser (Byggepladسدirektivet).	
Er i strid med de principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering/Går videre end minimumskrav i EU-regulering (sæt X)	Ja	Nej X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 2, stk. 3, 1-5)

Det fremgår af gældende bestemmelse i § 2, stk. 3, nr. 1-5, at en række af lovens bestemmelser gælder for arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver. Det kaldes også lovens udvidede område.

Det foreslås, at der indsættes et nyt nr. 7) i bestemmelsen, hvor Arbejdstilsynets mulighed for at afgive påbud efter en ny bestemmelse i § 77 a om standsning af entreprenører og underentreprenørers af arbejde på byggepladsen, tilføjes lovens udvidede område.

Det betyder, at der kan gives påbud efter § 77 a til en entreprenør, selv om denne ikke er arbejdsgiver.

Det betyder videre, at strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, fra Arbejdstilsynet til entreprenører eller underentreprenører, der ikke er arbejdsgivere, kan indgå som grundlag for Arbejdstilsynets påbud efter den nye bestemmelse i § 77 a, hvor tilsynet kan påbyde en entreprenør, der har indgået aftale med en bygherre om arbejde på en byggeplads, at sørge for at standse sit eget og underentreprenørernes arbejde på byggepladsen (entreprenørstop). På samme måde kan strakspåbud, jf. § 77, stk. 1, fra Arbejdstilsynet til entreprenører eller underentreprenører, der er selvstændige uden ansatte, indgå som grundlag for et entreprenørstop.

Til nr. 2 (ny § 77 a, stk. 1- 8)

Efter gældende regler kan Arbejdstilsynet ikke afgive påbud til entreprenører om deres underentreprenørers arbejde på en byggeplads.

Det foreslås i *stk. 1*, at Arbejdstilsynet skal kunne påbyde en entreprenør, der har indgået aftale med bygherren om udførelse af arbejde på en byggeplads, at sørge for at standse alt arbejde, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren, uanset om arbejdet udføres af entreprenøren selv eller af underentreprenører på byggepladsen (entreprenørstop), når forudsætningerne, jf. stk. 1, nr. 1-3, er opfyldte.

Den foreslåede bestemmelse i stk. 1 vil medføre, at entreprenøren efter et påbud efter § 77 a, skal sørge for at standse såvel sit eget arbejde som alle underentreprenørers arbejde på byggepladsen. Standsningen gælder for alle underentreprenører uanset, hvor langt nede i kæden af underentreprenører, de pågældende underentreprenører befinder sig.

Standsningen gælder også for arbejde, der udføres af underentreprenører, der ikke forud for eller i forbindelse med påbuddet om entreprenørstop har fået påbud af Arbejdstilsynet efter § 77, stk. 1, om overtrædelse arbejdsmiljølovgivningen på byggepladsen. Tilsvarende gælder standsningen også for entreprenørens eget arbejde på byggepladsen, selvom entreprenøren ikke forud for eller i forbindelse med påbuddet om entreprenørstop har fået påbud af Arbejdstilsynet efter § 77, stk. 1, om overtrædelse arbejdsmiljølovgivningen på byggepladsen.

Arbejde, der skal standses som følge af entreprenørstoppet, vil typisk være bygge- og anlægsarbejde, men kan også være andet arbejde, f.eks. arbejde som udføres af en landmåler.

Ifølge den foreslåede *stk. 1, nr. 1*, er det en forudsætning for, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop, at Arbejdstilsynet forinden skal have meddelt entreprenøren, at Arbejdstilsynet vil intensivere sit tilsyn med byggepladsen i ca. 4 uger.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Arbejdstilsynet giver en skriftlig meddelelse til entreprenøren forud for Arbejdstilsynets intensivering af tilsynet med virksomhederne på byggepladsen.

Meddelelsen vil indeholde oplysninger om baggrunden for intensiveringen af tilsynet, og at yderligere tilsvarende overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen på byggepladsen vil kunne medføre et varsel og

eventuelt efterfølgende påbud om standsning af entreprenørens og underentreprenørens arbejde på byggepladsen.

På byggepladser, hvor der er flere entreprenører, der har indgået aftale med bygherren om arbejde på en byggeplads, vil Arbejdstilsynet give den skriftlige meddelelse til alle disse entreprenører. Det kan f.eks. være på byggepladser, der er organiseret med fagentrepriser.

Arbejdstilsynet vil, samtidig med meddelelsen til entreprenøren, orientere bygherren om, at tilsynet vil intensivere sit tilsyn med virksomhederne på byggepladsen.

En intensivering af tilsynet vil betyde, at Arbejdstilsynet gennemfører hyppige tilsynsbesøg på byggepladsen med henblik på at følge virksomhederne på byggepladsen tæt, herunder særligt dem, der vedvarende begår alvorlige overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen.

Arbejdstilsynet vil intensivere sit tilsyn på byggepladsen i ca. 4 uger, men Arbejdstilsynet kan afgive varsel til entreprenøren og eventuelt efterfølgende påbud om standsning af arbejdet på byggepladsen, inden de 4 uger er gået, hvis forudsætningerne i nr. 2 og 3 er opfyldte.

Arbejdstilsynet underretter entreprenøren, når byggepladsen ikke længere er under intensiveret tilsyn. Arbejdstilsynet vil samtidig orientere bygherren, når byggepladsen ikke længere er under intensiveret tilsyn.

Ifølge den foreslåede *stk. 1, nr. 2*, er det en forudsætning for, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop, at entreprenøren selv og mindst en underentreprenør eller mindst to af underentreprenørerne på byggepladsen, efter Arbejdstilsynets meddelelse om intensiveret tilsyn, jf. nr. 1, har fået påbud fra Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af overhængende og/eller betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, jf. § 77, stk. 1,

Den foreslåede bestemmelse forudsætter, at mindst to virksomheder, der udfører arbejde på byggepladsen har fået påbud fra Arbejdstilsynet om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, jf. § 77, stk. 1. De mindst to virksomheder kan være entreprenøren selv og én underentreprenør. Det kan også være mindst to underentreprenører.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at de ”strakspåbud”, efter § 77, stk. 1, der indgår i grundlaget for et påbud fra Arbejdstilsynet om entreprenørstop, er strakspåbud, som nødvendiggør, at faren straks imødegås ved effektive foranstaltninger. Det er strakspåbud, hvor der foreligger en overhængende og/eller betydelig fare for ansattes eller andres sikkerhed og sundhed.

Ifølge den foreslåede *stk. 1, nr. 3*, er det en forudsætning for, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop, at der ud fra overtrædelsernes antal og karakter vurderes at være nærliggende risiko for, at påbuddene til entreprenøren og underentreprenørerne, jf. § 77, stk. 1, ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at antallet af påbud om overtrædelser til de enkelte virksomheder på byggepladsen, har betydning for, hvornår der er grundlag for, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop, herunder også for hvornår Arbejdstilsynet afgiver varsel om

entreprenørstop til entreprenøren. Der henvises til de specielle bemærkninger til § 77 a, stk. 2, om Arbejdstilsynets varsel til entreprenøren forud for et muligt påbud om entreprenørstop.

Antallet af påbud, der skal til for, at Arbejdstilsynet varsler entreprenøren om entreprenørstop, vil afhænge af antallet af beskæftigede på byggepladsen og af byggepladsens organisering. Derved vil der blive taget højde for forskellen i aktiviteterne på små og store byggepladser og den måde, som arbejdet på byggepladserne er organiseret, herunder om bygherren har indgået aftale med en eller flere entreprenører om udførelse af arbejde på byggepladsen.

Forud for et varsel om påbud om entreprenørstop vil antallet af påbud til virksomhederne skulle være i størrelsesorden ca. 5-15 påbud. Påbuddene skal være afgivet til minimum to virksomheder.

På mindre byggepladser, hvor der er færre beskæftigede (50 beskæftigede eller derunder) vil antallet af påbud, jf. § 77, stk. 1, forud for et varsel om entreprenørstop være i den lavere ende af ca. 5-15 påbud. Det vil gælde tilsvarende for byggepladser, der er organiseret ved, at bygherren har indgået aftaler med flere entreprenører om udførelsen af arbejdet på byggepladsen (fagentrepriser).

På større byggepladser, hvor der er mange beskæftigede (over 50 beskæftigede), vil antallet af påbud, jf. § 77, stk. 1, forud for et varsel om entreprenørstop være i den højere ende af ca. 5-15 påbud. Det vil gælde tilsvarende for byggepladser, der er organiseret ved, at bygherren har indgået aftale med en enkelt entreprenør om udførelsen af arbejdet på byggepladsen (f.eks. hoved- og totalentrepriser).

Den foreslåede bestemmelse vil endvidere medføre, at karakteren af overtrædelserne i påbuddene til de enkelte virksomheder på byggepladsen har betydning for, hvornår Arbejdstilsynet afgiver varsel om entreprenørstop til entreprenøren.

De overtrædelser, der indgår i det samlede grundlag for varsel om entreprenørstop, er overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed. De konkrete omstændigheder bag de enkelte overtrædelser kan variere, og de vil blive tillagt betydning for, hvor mange påbud der skal være afgivet for, at Arbejdstilsynet varsler entreprenøren om entreprenørstop.

Nogle påbud vedrører overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, der indebærer en vis betydelig fare for de ansattes sikkerhed eller sundhed. Andre påbud vedrører overtrædelser, der har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er meget stor. Det kan f.eks. være nedbrydningsarbejde uden det rette sikkerhedsudstyr, udgravningsarbejde uden tilstrækkelig sikring mod jordsammenstyrtning og arbejde, hvor der er eksplosionsfare, kvælningsfare, forgiftningsfare eller fare for ætsning. Nogle påbud afgives vedrørende overtrædelser, hvor der er sket en alvorlig arbejdsulykke. Andre påbud vedrører overtrædelser, hvor der alene har været en fare for skade på liv eller helbred. Nogle påbud vedrører overtrædelser, der alene har betydning for en enkelt virksomhed eller en enkelt ansat på byggepladsen. Andre påbud vedrører overtrædelser, der har betydning for sikkerheden eller sundheden for flere virksomheder eller flere ansatte.

Det indebærer f.eks., at jo flere af de ca. 5-15 afgivne påbud, hvor overtrædelserne har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er meget stor, eller hvor overtrædelserne har medført en alvorlig arbejdsulykke eller hvor overtrædelserne har betydning for sikkerheden eller sundheden for flere virksomheder eller flere ansatte, desto færre påbud i spændet på de ca. 5-15 skal der til for, at Arbejdstilsynet vurderer, at der vil være grundlag for at afgive et varsel om entreprenørstop.

Arbejdstilsynet vil afgive varsel ud fra en samlet vurdering af, om der ud fra antallet og karakteren af overtrædelserne i påbuddene, jf. § 77, stk. 1, til de enkelte virksomheder på byggepladsen vil være en nærliggende risiko for, at påbuddene til entreprenøren og underentreprenørerne, jf. § 77, stk. 1, ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Det forudsættes, at Arbejdstilsynet kan give påbud om entreprenørstop, hvis der efter varslet afgives yderligere ca. 2-5 påbud om overtrædelser med betydelig fare for de ansatte eller andres sikkerhed eller sundhed i forbindelse med ca. 1-2 tilsynsbesøg inden for ca. 1 uge.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at karakteren af overtrædelserne i påbuddene til de enkelte virksomheder på byggepladsen, har betydning for, hvornår der er grundlag for, at Arbejdstilsynet kan afgive påbud om entreprenørstop.

De overtrædelser og påbud, der indgår i det samlede grundlag for et påbud om entreprenørstop, er overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed. De konkrete omstændigheder bag de enkelte overtrædelser kan variere og vil blive tillagt betydning for, hvor mange påbud, der skal være afgivet efter varslet for, at Arbejdstilsynet afgiver påbud om entreprenørstop.

Nogle påbud vedrører overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, der indebærer en vis betydelig fare for de ansattes sikkerhed eller sundhed. Andre påbud vedrører overtrædelser, der har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er meget stor. Det kan f.eks. være nedbrydningsarbejde uden rette sikkerhedsudstyr, udgravningsarbejde uden tilstrækkelig sikring mod jordsammenstyrtning og arbejde, hvor der er eksplosionsfare, kvælningsfare, forgiftningsfare eller fare for ætsning. Nogle påbud afgives vedrørende overtrædelser, hvor der er sket en alvorlig arbejdsulykke. Andre påbud vedrører overtrædelse, hvor der alene har været en fare for skade på liv eller helbred. Nogle påbud vedrører overtrædelser, der alene har betydning for en enkelt virksomhed eller en enkelt ansat på byggepladsen. Andre påbud vedrører overtrædelser, der har betydning for sikkerheden eller sundheden for flere virksomheder eller flere ansatte.

Det indebærer f.eks. at jo flere af de efter varslet afgivne ca. 2-5 påbud, hvor overtrædelserne har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er meget stor, eller hvor overtrædelserne har medført en alvorlig arbejdsulykke eller hvor overtrædelserne har betydning for sikkerheden eller sundheden for flere virksomheder eller flere ansatte, desto færre påbud i spændet på de ca. 2-5 påbud skal der til for, at Arbejdstilsynet vurderer, at der vil være grundlag for at afgive et entreprenørstop.

Arbejdstilsynet vil foretage en samlet vurdering af overtrædelserne i alle de strakspåbud med overhængende og/eller betydelig fare, der er afgivet til de enkelte virksomheder på byggepladsen, under det intensiverede tilsyn, når det skal vurderes, om der vil være en nærliggende risiko for, at påbuddene efter § 77, stk. 1, ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Det indebærer, at det ikke er en betingelse, at de ca. 2-5 påbud, der er afgivet efter varslet, skal være rettet mod flere virksomheder, når blot der i det samlede vurderingsgrundlag indgår afgørelser til entreprenøren selv og mindst en underentreprenør eller mindst to af underentreprenørerne på byggepladsen, jf. det foreslåede stk. 1, nr. 2.

Det foreslås i *stk. 2*, at det er en betingelse for at afgive påbud om entreprenørstop efter *stk. 1*, at Arbejdstilsynet forinden har givet entreprenøren et skriftligt varsel.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at Arbejdstilsynet skriftligt varsler entreprenøren, der har indgået aftale med en bygherre om arbejde på en byggeplads, inden tilsynet afgiver påbud om entreprenørstop.

Det skriftlige varsel til entreprenøren vil indeholde oplysning om, at såfremt der sker yderligere overtrædelser, vil Arbejdstilsynet kunne give påbud om entreprenørstop. Arbejdstilsynet vil samtidig orientere bygherren om varslet til entreprenøren.

Forudsætningerne i den foreslåede stk. 1, nr. 2 og 3, gælder også i forhold til Arbejdstilsynets afgivelse af varsel om entreprenørstop til entreprenøren. Der henvises derfor til bemærkningerne til stk. 1, nr. 2 og 3.

Arbejdstilsynet underretter entreprenøren, når varslet om entreprenørstop ophæves. Arbejdstilsynet vil samtidig orientere bygherren, når varslet til entreprenøren ophæves.

Det foreslås i *stk. 3*, at det påhviler entreprenøren at orientere underentreprenørerne, når entreprenøren har modtaget en varsel efter *stk. 2*.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det påhviler entreprenøren, der har indgået aftale med bygherren om udførelse af arbejde på byggepladsen, at orientere alle underentreprenørerne på byggepladsen om Arbejdstilsynets varsel.

Det betyder, at det er entreprenøren, og ikke Arbejdstilsynet, der skal orientere underentreprenørerne på byggepladsen om, at Arbejdstilsynet har varslet, at såfremt der sker yderligere overtrædelser, vil Arbejdstilsynet afgive påbud om standsning af alt arbejde på byggepladsen, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren.

Det foreslås i *stk. 4*, at entreprenøren efter at have modtaget et påbud efter *stk. 1* skal sørge for, at arbejdet på byggepladsen ikke genoptages, før Arbejdstilsynet har givet meddelelse til entreprenøren om, at arbejdet kan genoptages, jf. dog *stk. 7* og *stk. 8*.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det påhviler entreprenøren, der har fået påbud efter § 77 a, at sørge for, at standsningen af arbejdet opretholdes ift. eget og underentreprenørernes arbejde, indtil Arbejdstilsynet i forbindelse med et tilsynsbesøg har givet meddelelse til entreprenøren om, at arbejdet på byggepladsen kan genoptages. Entreprenøren skal herunder sørge for, at også underentreprenører, der ikke har overtrådt arbejdsmiljøreglerne, standser deres arbejde på byggepladsen.

Visse typer af arbejde kan lovligt udføres under et entreprenørstop. Det gælder arbejde, der er omfattet af *stk. 7* og *stk. 8*. Der henvises til bemærkningerne til disse bestemmelser.

Hvis entreprenøren eller underentreprenørerne udfører arbejde i strid med påbuddet om at standse arbejdet, kan entreprenøren straffes med bøde. Der henvises til bemærkningerne til ændringen i straffebestemmelsens § 82, *stk. 1, nr. 3*, jf. *nr. 6* under bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Det foreslås i *stk. 5*, at entreprenøren, efter at have modtaget et påbud efter *stk. 1*, skriftligt skal meddele Arbejdstilsynet, hvordan der er rettet op på de arbejdsmiljøproblemer, der ligger til grund for påbuddet efter *stk. 1*, og at det skal fremgå af meddelelsen, hvordan entreprenøren og underentreprenørerne vil samarbejde om at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at det i en skriftlig tilbagemelding fra entreprenøren til Arbejdstilsynet skal fremgå, hvordan der er rettet op på de arbejdsmiljøforhold, der gav anledning til påbuddet om at standse alt arbejde på byggepladsen, der er omfattet af entreprenørens aftale med byggepladsen. Det skal herudover fremgå af tilbagemeldingen, hvad entreprenøren har drøftet med underentreprenørerne i forhold til samarbejdet om at overholde arbejdsmiljølovgivningen på byggepladsen, og hvad de måtte være blevet enige om.

Det foreslås i *stk. 6*, at Arbejdstilsynet snarest muligt og senest dagen efter modtagelsen af entreprenørens meddelelse efter *stk. 5* foretager en gennemgang af byggepladsen med entreprenøren, og at Arbejdstilsynet efter gennemgangen meddeler entreprenøren, om arbejdet på byggepladsen kan genoptages. Efter gennemgangen meddeler Arbejdstilsynet entreprenøren, om arbejdet på byggepladsen kan genoptages.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at Arbejdstilsynet vil foretage gennemgang af arbejdet på byggepladsen snarest muligt, og senest dagen efter modtagelsen af entreprenørens meddelelse efter *stk. 5*. Det betyder samtidig, at såfremt Arbejdstilsynet modtager entreprenørens meddelelse relativt tidligt på dagen, vil Arbejdstilsynets gennemgang kunne foregå samme dag, som tilsynet modtager meddelelsen fra entreprenøren.

Det forudsættes ved bestemmelsen, at entreprenøren skal deltage i gennemgangen sammen med Arbejdstilsynet. Arbejdstilsynet vil som udgangspunkt samme dag, hvor der er foretaget gennemgang af byggepladsen, meddele entreprenøren om arbejdet på byggepladsen kan genoptages. Arbejdstilsynet vil samtidig orientere bygherren, når arbejdet på byggepladsen kan genoptages.

Det foreslås i *stk. 7*, at det uanset påbuddet efter *stk. 1*, er tilladt at udføre arbejde, der tjener til at efterkomme påbud efter § 77, *stk. 1*, der skal efterkommes straks, og som er afgivet forud for eller samtidig med påbuddet efter *stk. 1*.

Den foreslåede bestemmelse vil medføre, at arbejde på byggepladsen, som tjener til at efterkomme påbud fra Arbejdstilsynet, gerne må udføres, selvom der er givet påbud til entreprenøren om at standse alt arbejde på byggepladsen. Det vil dog alene gælde arbejde, der tjener til at efterkomme påbud til entreprenøren eller underentreprenørerne, hvor fristen for at efterkomme påbuddene er sat til straks af Arbejdstilsynet.

Strakspåbud, jf. § 77, *stk. 1*, som påbyder entreprenøren eller underentreprenøren at bringe forholdet i orden straks, hvor der foreligger en betydelig fare for ansattes eller andres sikkerhed og sundhed i en konkret situation, kan udbedres under et entreprenørstop.

Strakspåbud, jf. § 77, *stk. 1*, til entreprenøren eller underentreprenøren, hvor der foreligger en overhængende, betydelig fare for ansattes eller andres sikkerhed og sundhed som nødvendiggør, at faren straks imødegås ved effektive foranstaltninger, kan udbedres under et entreprenørstop.

Også strakspåbud, jf. § 77, *stk. 1*, til entreprenøren eller underentreprenøren om at bringe forholdet i orden straks, fordi formålet med afgørelsen forspildes, hvis der ikke træffes foranstaltninger straks, eller fordi et påbud faktisk kan efterkommes med det samme eller inden for en kortere periode, kan udbedres under et entreprenørstop.

Det arbejde, der fortsat vil kunne udføres, er arbejde, der tjener til at løse de materielle arbejdsmiljøproblemer, som Arbejdstilsynet har givet påbud om over for arbejdsgiverne og de selvstændige uden ansatte på byggepladsen. Materielle arbejdsmiljøproblemer er overtrædelser, der

indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Det kan f.eks. være svejsning uden brug af udsugning eller arbejde i højden uden sikring mod faren for nedstyrtning.

Når arbejdsmiljøproblemet er udbedret, og straks påbuddet er efterkommet, f.eks. ved at der er blevet sat rækværk op på stilladset til sikring mod nedstyrtning, så vil videre arbejde, i dette tilfælde fra stilladset, ikke kunne pågå under entreprenørstopet.

Det foreslås i *stk. 8*, at Arbejdstilsynet, når væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for det, eller i andre enkeltstående tilfælde under helt særlige omstændigheder kan meddele tilladelse til, at enkelte dele af entreprenørens eller underentreprenørernes arbejde på byggepladsen kan fortsætte eller genoptages, selvom entreprenøren er påbudt at standse arbejdet på byggepladsen, jf. *stk. 1*. Dog er det en forudsætning for, at Arbejdstilsynet kan meddele tilladelse til, at arbejdet kan fortsætte eller genoptages, at arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.

Væsentlige samfundsmæssige hensyn kan f.eks. være behovet for færdiggørelsen af en bro eller et vejstykke, hvor der i modsat fald vil være store konsekvenser for offentligheden.

Enkeltstående tilfælde kan f.eks. være igangsatte større opgaver med betonstøbning, hvor det vil medføre væsentlige arbejdsmæssige herunder arbejdsmiljømæssige problemer, hvis arbejdet skal standses midt i processen. Det kan også handle om f.eks. modtagelse af byggevarer eller andre leverancer på byggepladser, hvor det vil kunne give arbejdsmæssige herunder arbejdsmiljømæssige problemer, hvis leverancerne til byggepladsen må afvises. Det forudsættes, at § 77 a, *stk. 8*, kun vil kunne anvendes rent undtagelsesvist. I almindelighed vil økonomiske hensyn ikke kunne medføre, at enkelte dele af det påbudsramte arbejde kan fortsættes eller genoptages.

Det foreslås i *stk. 9*, at *stk. 1-8* også skal gælde, hvor bygherren selv er entreprenør, der udfører arbejde på byggepladsen.

Den foreslåede bestemmelse vil indebære, at bygherren ved sit arbejde på byggepladsen både kan være entreprenør med eller uden underentreprenører eller være underentreprenør til en anden entreprenør på byggepladsen.

Når bygherre selv udfører arbejde som entreprenør på sin byggeplads, vil bygherren efter bestemmelsen i § 77 a, *stk. 1-8*, kunne få påbud om at sørge for at standse alt arbejdet. Arbejdet, der skal standses, er arbejde bygherren selv måtte udføre på byggepladsen, og arbejde som udføres af underentreprenører.

Det betyder, at hvis bygherren selv påtager sig rollen som f.eks. total-, hoved- eller fagentreprenør på en byggeplads, så vil bygherren som entreprenør kunne få de forpligtelser, der følger af reglerne om entreprenørstop.

Det vil være de konkrete aftaleforhold mellem bygherren og den eller de øvrige entreprenører på byggepladsen, der er bestemmende for, om bygherren betragtes som entreprenør eller underentreprenør på byggepladsen.

Til nr. 3 (§ 81, *stk. 3*)

Ifølge arbejdsmiljølovens § 81, *stk. 1*, kan klage over en afgørelse truffet af Arbejdstilsynet i henhold til arbejdsmiljøloven eller i henhold til en EU-forordning vedrørende forhold omfattet af arbejdsmiljøloven indbringes for Arbejdstilsynets klagenævnet.

Det fremgår af den gældende § 81, stk. 3, at rettidig klage har opsættende virkning, indtil Arbejds miljølagenævnets afgørelse foreligger, eller nævnet bestemmer andet. Klager over afgørelser om forhold efter § 77, stk. 1, som skal bringes i orden straks, samt afgørelser efter § 77, stk. 2, og 3, har ikke opsættende virkning.

Det foreslås, at klager over afgørelser efter § 77 a (entreprenørstop) ikke skal have opsættende virkning.

Formålet med entreprenørstopet er at standse alt arbejde, entreprenøren har indgået aftale om med bygherren, indtil de konstaterede arbejdsmiljøproblemer er løst, og indtil entreprenøren har oplyst, hvordan denne og underentreprenørerne vil samarbejde om at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger. Dette formål vil ikke kunne opnås, hvis en klage over et påbud om entreprenørstop skal tillægges opsættende virkning.

Det foreslås derfor, at der i § 81, stk. 3, 2. pkt., 2. led indsættes henvisning til den foreslåede § 77 a, så det fremgår, at klage over påbud om entreprenørstop ikke har opsættende virkning.

Det betyder, at entreprenøren, der har modtaget Arbejdstilsynets påbud om entreprenørstop, skal sørge for at efterkomme entreprenørstopet, selvom der er klaget over afgørelsen. Herved begrænses muligheden for at udskyde efterkommelse af afgørelsen ved at indgive klage over den.

Til nr. 4 (§ 82, stk. 1)

Efter den gældende bestemmelse i arbejdsmiljølovens § 82, stk. 1, kan der straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år. Bestemmelsen gælder over for den, der:

- 1) overtræder nærmere angivne bestemmelser i loven, eller de af Det Europæiske Fællesskabs forordninger vedrørende forhold omfattet af loven
- 2) lader arbejde udføre i strid med lovens kapitel 9 og 10, leder eller fører tilsyn med sådant arbejde eller udfører arbejde i strid med kapitel 9
- 3) ikke efterkommer påbud efter lovens § 77, eller
- 4) undlader at meddele oplysninger efter lovens § 22, stk. 2.

Med lovforslaget foreslås det at ændre »som« til »der« i arbejdsmiljølovens § 82, stk. 1. Der er alene tale om en sproglig ændring af lovteksten, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer om straffeniveauet for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven.

Med ændringen er det forudsat, at grundbøden for materielle overtrædelser efter bestemmelsen forhøjes.

For arbejdsgivere betyder det, at det forudsættes, at niveauet for grundbøden forhøjes fra 24.600 kr. til 36.900 kr. og fra 44.600 kr. til 66.900 kr. Det vil fortsat være overtrædelsens grovhed, der forudsættes at være afgørende for, om grundbøden skal være 36.900 kr. eller 66.900 kr. efter § 82, stk. 1.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 36.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljøloven, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Dette svarer til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 24.600 kr. Der henvises til eksemplerne i beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 66.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, der har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er større end ved almindelige materielle overtrædelser. Dette svarer

til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 44.600 kr. Der henvises til beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Der er med lovforslaget om ændring af § 82, stk. 1, alene tilsigtet en ændring i forhold til bødeniveauet vedrørende materielle overtrædelser efter stk. 1.

Der er dog ikke tilsigtet en ændring af det gældende bødeniveau over for ansatte.

Grundbøden for arbejdsgiverens formelle overtrædelser forudsættes at være uændret, dvs. på 10.000 kr.

Strafudmålingen vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Til nr. 5 (§ 82, stk. 1, nr. 3)

Det fremgår af § 82, stk. 1, nr. 3, i arbejdsmiljøloven, at den som ikke efterkommer påbud efter § 77 kan straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år.

Det følger af den foreslåede ændring af § 82, stk. 1, nr. 3, at entreprenøren, der har indgået aftale med bygherren, kan straffes, hvis entreprenøren ikke overholder et påbud fra Arbejdstilsynet efter § 77 a om, at entreprenøren skal sørge for at standse sit eget, sine underentreprenørers og deres underentreprenørers arbejde på byggepladsen (entreprenørstop).

Ved påbud efter § 77 a pålægges entreprenøren ifølge den foreslåede § 77 a, stk. 4, en pligt til at sikre, at arbejdet standses og ikke genoptages, før Arbejdstilsynet har givet meddelelse til entreprenøren om, at arbejdet kan genoptages. Hvis det konstateres, at der i standsningsperioden udføres arbejde af entreprenøren selv eller af en eller flere underentreprenører i strid med påbuddet, vil det i almindelighed være ensbetydende med, at entreprenøren ikke har truffet de nødvendige foranstaltninger for at sikre, at arbejdet ikke genoptages. Det betyder, at entreprenøren, der har fået påbud om entreprenørstop, kan straffes med bøde, hvis entreprenøren selv eller en underentreprenør udfører arbejde på byggepladsen i strid med påbuddet om entreprenørstop.

Bødeniveauet for ikke at efterkomme påbuddet forudsættes at være 100.000 kr. Bødeniveauet forudsættes at skulle have en afskrækkende virkning, sådan at det ikke skal kunne betale sig for entreprenøren at undlade at reagere på påbuddet om entreprenørstop, og at entreprenøren ikke på et senere tidspunkt igen undlader at efterkomme et påbud om entreprenørstop.

Den konkrete fastsættelse af straffen vil fortsat bero på domstolens vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Der er med ændringen af § 82, stk. 1, nr. 3, ikke tilsigtet en ændring af anvendelsesområdet eller bødeniveauet for sager om manglende efterkommelse af påbud efter § 77.

Til nr. 6 (§ 82, stk. 5, nr. 4)

Det fremgår af § 82, stk. 5, nr. 4, at det skal betragtes som en særligt skærpende omstændighed, når den fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Med lovforslaget foreslås det at ændre »pågældende« til »vedkommende« i arbejdsmiljølovens § 82, stk. 5, nr. 4. Der er alene tale om en sproglig ændring af lovtæksten, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer om straffeniveauet, når den fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Med ændringen er det forudsat, at straffen forhøjes yderligere, når den fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet en eller flere gange for grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

For arbejdsgivere forudsættes det med lovforslaget, at bøden forhøjes med 30.000 kr. ved én tidligere straf indenfor 4 års perioden. Bøden forhøjes yderligere med 20.000 kr. for hver gang, arbejdsgiveren inden for 4 års perioden tidligere er straffet flere gange for en grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.

Det betyder, at hvis der er to tidligere straffe forhøjes bøden med i alt 50.000 kr. (30.000 + 20.000). Hvis der er tre tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 70.000 kr. (30.000 + 40.000) Hvis der er fire tidligere straffe, forhøjes bøden med i alt 90.000 kr. (30.000 + 60.000).

Der sigtes mod tilsvarende progression, hvis der er fem eller flere tidligere straffe.

Det er med lovforslaget i øvrigt ikke tilsigtet nogen ændring i anvendelsesområdet for § 82, stk. 4, nr. 5. Der henvises til beskrivelsen om anvendelsesområdet under gældende ret i afsnit 2.2.1.

Til nr. 7 (§83, stk. 1)

Efter § 83, stk. 1, kan der for overtrædelser af nærmere angivne bestemmelser i loven pålægges en arbejdsgiver bødeansvar, selv om overtrædelsen ikke kan tilregnes arbejdsgiveren som forsætlig eller uagtsom.

Med lovforslaget foreslås det at ændre »en arbejdsgiver« til »arbejdsgiveren« i arbejdsmiljølovens § 83, stk. 1. Der er alene tale om en sproglig ændring af lovtæksten, som har til formål at give mulighed for i bemærkningerne at angive nærmere retningslinjer om straffeniveauet for materielle overtrædelser af arbejdsmiljøloven.

Med ændringen er det forudsat, at grundbøden for materielle overtrædelser efter bestemmelsen forhøjes. Det betyder, at det forudsættes, at niveauet for grundbøden for arbejdsgivere forhøjes fra 24.600 kr. til 36.900 kr. og fra 44.600 kr. til 66.900 kr. Det vil fortsat være overtrædelsens grovhed, der forudsættes at være afgørende for, om grundbøden skal være 36.900 kr. eller 66.900 kr. efter § 83, stk. 1.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 36.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljøloven, der indebærer en direkte risiko for sikkerhed eller sundhed. Dette svarer til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 24.600 kr. Der henvises til eksemplerne i beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Anvendelsesområdet for en grundbøde på 66.900 kr. forudsættes at omfatte de overtrædelser af arbejdsmiljølovgivningen, der har en sådan grovhed, at faren for skade på liv eller helbred eller den mulige skadevirkning generelt er større end ved almindelige materielle overtrædelser. Dette svarer til de overtrædelsestyper, hvor grundbøden i dag udgør 44.600 kr. Der henvises til beskrivelsen af gældende ret i afsnit 2.2.1.1.

Der er med lovforslaget om ændring af § 83, stk. 1 alene tilsigtet en ændring i forhold til bødeniveauet vedr. materielle overtrædelser efter stk. 1. Der er ikke tilsigtet nogen ændring i bestemmelsens anvendelsesområde.

Grundbøden for arbejdsgiverens formelle overtrædelser forudsættes at være uændret, dvs. på 10.000 kr.

Strafudmålingen vil fortsat bero på domstolens konkrete vurdering i det enkelte tilfælde af samtlige omstændigheder i sagen, jf. herved de almindelige regler om straffens fastsættelse i straffelovens kapitel 10.

Til § 2

Det foreslås i stk. 1, at loven skal træde i kraft den 1. juli 2025, jf. dog stk. 2.

Det foreslås i stk. 2, at § 1, nr. 1-4 og 6 om entreprenørstop, træder i kraft 1. januar 2026.

Indførelse af reglerne om entreprenørstop, jf. ny § 77 a, samt konsekvensrettelse i § 2, stk. 3, nr. 1, § 78 a, stk. 3, § 81, stk. 3, og § 82, stk. 1, nr. 3, foreslås, at træde i kraft 1. januar 2026.

Derved får virksomhederne en karenperiode ved indførelsen af entreprenørstop, og derved har virksomhederne mulighed for at indrette og tilrettelægge arbejdet på byggepladsen, så risikoen for et entreprenørstop mindskes.

Arbejdsmiljøloven gælder ikke for Færøerne og Grønland, jf. lov om arbejdsmiljø § 90, og derfor gælder denne lov heller ikke for Færøerne og Grønland.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

Gældende formulering	Lovforslaget
	<p style="text-align: center;">§ 1</p> <p>I lov om arbejdsmiljø, jf. lovbekendtgørelse nr. 2062 af 16. november 2021, som ændret ved § 2 i lov nr. 2588 af 28. december 2021, lov nr. 566 af 10. maj 2022, § 4 i lov nr. 324 af 28. marts 2023, § 1 i lov nr. 1540 af 12. december 2023 og lov nr. 629 af 11. juni 2024, foretages følgende ændringer:</p>
<p>§ 2. --</p> <p><i>Stk. 2. --</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> For arbejde, der ikke udføres for en arbejdsgiver, og for det arbejde, der udføres for en arbejdsgiver som nævnt i stk. 2, gælder dog følgende bestemmelser:</p> <p>1) § 20 om flere arbejdsgivere m.v. på samme arbejdssted, § 20 a om arbejdsgiverens medvirken til at sikre, at bygherrens planlægning, afgrænsning og koordinering virker efter hensigten, §§ 30-36 om leverandører m.fl. og § 37 om bygherrer m.v.,</p> <p>2) §§ 38 og 39 om arbejdets udførelse, for så vidt angår det arbejde, der er nævnt i § 39, stk. 1, nr. 1 og 2, samt § 41 om farligt arbejde og § 41 a om erhvervsmæssige kvalifikationer fra udlandet,</p> <p>3) §§ 45-47 om tekniske hjælpemidler m.v.,</p> <p>4) §§ 48-49 c om stoffer og materialer,</p> <p>5) § 58 om vejtransport og</p> <p>6) Kapitel 8 a om autorisation til nedrivning af asbestholdigt materiale.</p>	<p>1. I § 2, stk. 3, indsættes som nr. 7:</p> <p>»7) § 77 a om entreprenørers standsning af arbejde på byggepladsen.«</p>
	<p>2. Efter § 77 indsættes:</p> <p>»§ 77 a. Arbejdstilsynet kan påbyde en entreprenør, der har indgået aftale med en</p>

	<p>bygherre om udførelse af arbejde på en byggeplads, at sørge for at standse alt arbejde, der er omfattet af entreprenørens aftale med bygherren, uanset om arbejdet udføres af entreprenøren selv eller af underentreprenører, når</p> <p>1) Arbejdstilsynet forinden har meddelt entreprenøren, at Arbejdstilsynet vil intensivere sit tilsyn med byggepladsen i mindst 4 uger,</p> <p>2) entreprenøren selv og mindst en underentreprenør eller mindst to af underentreprenørerne på byggepladsen, efter Arbejdstilsynets meddelelse om intensivering af tilsynet, jf. nr. 1, har fået påbud fra Arbejdstilsynet om overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen om forhold, der skal bringes i orden straks på grund af betydelig fare for de ansattes eller andres sikkerhed eller sundhed, jf. § 77, stk. 1, og</p> <p>3) der ud fra overtrædelsernes antal og karakter vurderes at være nærliggende risiko for, at påbuddene til entreprenøren og underentreprenørerne, jf. § 77, stk. 1, ikke er tilstrækkelige til at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.</p> <p><i>Stk. 2.</i> Det er en betingelse for at afgive påbud om entreprenørstop efter stk. 1, at Arbejdstilsynet forinden har givet entreprenøren et skriftligt varsel.</p> <p><i>Stk. 3.</i> Det påhviler entreprenøren at orientere underentreprenørerne om Arbejdstilsynets varsel efter stk. 2.</p> <p><i>Stk. 4.</i> Entreprenøren skal efter at have modtaget et påbud efter stk. 1 sørge for, at arbejdet på byggepladsen standses og ikke genoptages, før Arbejdstilsynet har givet meddelelse til entreprenøren om, at arbejdet kan genoptages, jf. dog stk. 7 og stk. 8.</p> <p><i>Stk. 5.</i> Entreprenøren skal efter at have modtaget et påbud efter stk. 1 skriftligt meddele Arbejdstilsynet, hvordan der er rettet op på de arbejdsmiljøproblemer, der ligger til grund for påbuddet efter stk. 1. Det skal fremgå af meddelelsen, hvordan entreprenøren og underentreprenørerne vil samarbejde om at sikre den nødvendige forebyggelse af alvorlige arbejdsulykker og sundhedsskadelige påvirkninger på byggepladsen.</p>
--	---

	<p><i>Stk. 6.</i> Arbejdstilsynet foretager snarest muligt og senest dagen efter modtagelsen af en meddelelse efter stk. 5 en gennemgang af byggepladsen med entreprenøren. Efter gennemgangen meddeler Arbejdstilsynet entreprenøren, om arbejdet på byggepladsen kan genoptages.</p> <p><i>Stk. 7.</i> Det er uanset påbuddet efter stk. 1 tilladt at udføre arbejde, der tjener til at efterkomme påbud efter § 77, stk. 1, der skal efterkommes straks, og som er afgivet forud for eller samtidig med påbuddet efter stk. 1.</p> <p><i>Stk. 8.</i> Arbejdstilsynet kan, når væsentlige samfundsmæssige hensyn taler for det, eller i andre enkeltstående tilfælde under helt særlige omstændigheder meddele tilladelse til, at enkelte dele af entreprenørens eller underentreprenørernes arbejde på byggepladsen kan fortsætte eller genoptages, selvom entreprenøren er påbudt at standse alt arbejdet på byggepladsen. Arbejdstilsynet kan meddele tilladelse til, at arbejdet kan fortsætte eller genoptages, hvis arbejdet kan udføres sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt.«</p>
<p>§ 81. --</p> <p><i>Stk. 1. --</i></p> <p><i>Stk. 2. --</i></p> <p><i>Stk. 3.</i> Rettidig klage har opsættende virkning, indtil Arbejds miljøklagenævnets afgørelse foreligger, eller nævnet bestemmer andet. Klager over afgørelser om forhold efter § 77, stk. 1, som skal bringes i orden straks, samt afgørelser efter § 77, stk. 2 og 3, har ikke opsættende virkning.</p> <p><i>Stk. 4. --</i></p> <p><i>Stk. 5. --</i></p> <p><i>Stk. 6. --</i></p> <p><i>Stk. 7. --</i></p>	<p>3. I § 81, stk. 3, 2. pkt., ændres »efter § 77, stk. 2 og 3« til: »efter § 77, stk. 2-3 og § 77 a«</p>
<p>§ 82. --</p>	<p>4. I § 82, stk. 1, ændres »som« til: »der«.</p>

<p><i>Stk. 1.</i> Medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år den, som</p> <p>1) overtræder § 15, § 15 a, § 16, § 17, stk. 1 og 2, § 18, § 19, § 20, stk. 1, § 20 a, stk. 1, § 21, stk. 1, § 23, §§ 25-34, § 37, stk. 1 og 6, § 38, stk. 1, § 42, stk. 1, § 45, stk. 1, § 48, stk. 1, § 63, stk. 5, § 75, stk. 4, § 76, stk. 1, eller de af Det Europæiske Fællesskabs forordninger vedrørende forhold omfattet af denne lov,</p> <p>2) lader arbejde udføre i strid med kapitel 9 og 10, leder eller fører tilsyn med sådant arbejde eller udfører arbejde i strid med kapitel 9,</p> <p>3) ikke efterkommer påbud efter § 77 eller</p> <p>4) undlader at meddele oplysninger efter § 22, stk. 2.</p> <p><i>Stk. 4.</i> --</p> <p><i>Stk. 5.</i> Det skal betragtes som en særlig skærpende omstændighed,</p> <p>1) at der for unge under 18 år er sket en ulykke med alvorlig personskade eller døden til følge, jf. stk. 2,</p> <p>2) at der for unge under 18 år er sket skade på liv eller helbred eller fremkaldt fare herfor, jf. stk. 4, nr. 1,</p> <p>3) at der for flere personer er sket skade på liv eller helbred eller opstået fare herfor, eller</p> <p>4) at den pågældende fysiske eller juridiske person inden for 4 år tidligere er straffet en eller flere gange for grov overtrædelse af arbejdsmiljølovgivningen.</p> <p><i>Stk. 6.</i> --</p> <p><i>Stk. 7.</i> --</p> <p><i>Stk. 8.</i> --</p> <p><i>Stk. 9.</i> --</p>	<p>5. I § 82, stk. 1, nr. 3, ændres »efter § 77 eller« til: »efter § 77 og § 77 a, stk. 1, eller«</p> <p>6. I § 82, stk. 5, nr. 4, ændres »pågældende« til: »vedkommende«.</p>
<p>§ 83. –</p> <p><i>Stk. 1.</i> For overtrædelse af § 15, § 15 a, § 16, § 38, stk. 1, § 42, stk. 1, § 45, stk. 1, § 48, stk. 1, § 82, stk. 1, nr. 2 og 3, kan der pålægges arbejdsgiveren</p>	<p>7. I § 83, stk. 1, 1. pkt., ændres »arbejdsgiveren« til »en arbejdsgiver«</p>

<p>bødeansvar, selvom overtrædelsen ikke kan tilregnes arbejdsgiveren som forsætlig eller uagtsom, jf. dog stk. 3. Det er en betingelse for bødeansvaret, at overtrædelsen kan tilregnes en eller flere til virksomheden knyttede personer eller virksomheden som sådan. For bødeansvaret fastsættes ingen forvandlingsstraf.</p> <p><i>Stk. 2.</i> --</p> <p><i>Stk. 3.</i> --</p>	
---	--